

Після прийняття нових конституційних змін в РФ до Донбасу можна буде застосувати поняття «федерально керованої території», новації, яка там присутня. Багато політиків у Євросоюзі хотіли б просування у ситуації навколо Донбасу, але точно не за рахунок суспільної дестабілізації у регіоні [4].

Події на Сході України знаходяться у затяжній стадії та потребують вирішення. Змінюються Збройні Сили України, зміцнюючи свої сили. Однак, на жаль, військові дії не припиняються. Перебіг подій та наслідки операцій АТО та ООС потребують ретельного дослідження та оцінки.

Список використаної літератури

1. Стек Л. Донбас-2020: Україна оприлюднила нові докази вторгнення Росії. *Радіо Свобода*. 21 квітня 2020. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/donbas-reali/30566671.html> (Дата звернення: 19.09.2021)
2. Загроза чи залякування: що відбувається на кордоні України з РФ. *Аналітичний портал «Слово і діло»*. 2 квітня 2021. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/04/02/statija/polityka/zahroza-chy-zalyakuvannya-vidbuvayetsya-kordoni-ukrayiny-rf> (Дата звернення: 23.09.2021)
3. Золкіна М. Синдром загострення: чого чекати від Росії і як їй протидіяти? *Українська правда*. 20 квітня 2021. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2021/04/20/7290797/> (Дата звернення 28.09.2021)
4. Клімкін П. Донбас для порятунку Путіна: для чого Росія погодилася на нормандську «зустріч». *Європейська правда*. 30 квітня 2020. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2020/04/30/7109369/> (Дата звернення 28.09.2021)

Скиба Елеонора Костянтинівна

професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, доктор філософських наук, професор
(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

РОЛЬ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СУВЕРЕННОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Для більш ефективного та продуктивного дослідження в будь-якій сфері питання термінології є одним із перших ступенів у процесі поширення знань. Це зумовлено тим, що обсяг знань у всіх галузях значно розширився і цей процес продовжується. Ми бачимо, що знання як одна із найвищих цінностей суспільства, є цікавим не тільки для спеціалістів, але й для нефакхівців.

Деякі поняття залишаються на рівні термінології, але деякі отримують в сучасному дискурсі більш складне значення і втілюють, таким чином, різне інформаційне наповнення. У сучасному науковому знанні поняття, що собою уособлюють фрагменти знань, за допомогою яких можна моделювати, створювати загальні картини світу називають концептами. Поняття *державність* і є прикладом поняття широкого інформаційного наповнення, а саме:

- а) як синонім держави або держави певного історичного типу;
- б) як засіб характеристики політичної системи суспільства;
- в) як інструмент визначення ступеня розвитку системи органів держави.

Найголовнішою рисою поняття *державність* є те, що її сутність обумовлена обсягом суверенітету конкретної держави.

Цікаво дослідити поняття *державність* у роботах класиків, завдяки яким можемо зрозуміти витоки сучасного бачення та збагнути філософсько-історичне значення цього поняття для розбудови незалежності та стабільного існування країни.

Робота Аристотеля «Політика» розглядається сьгоднішніми науковцями як взірць наукового дослідження позитивних та негативних аспектів різних проектів державних устроїв.

Аристотель намагався побудувати на підставі аналізу своє бачення державного устрою, який би у якості діючого механізму виконував своє суспільне призначення. Представники різних сфер знань та діяльності шукають відповіді і до сьогодення. На підставі яких цінностей має будуватись держава? Які ідеали є основними ідеологічними настановами? Аристотель намагається у своїй роботі розібрати питання структури, та запропонувати свої принципово важливі складові.

За Аристотелем, метою держави є загальне благо. Виходячи з його бачення людини як політичної істоти, яка усі свої зусилля спрямовує на спілкування, на репрезентацію себе у суспільстві, ми бачимо, що за Аристотелем, держава як організація спільноти є необхідною складовою людського спілкування.

Давньогрецький мислитель зазначає, що будь-яка держава є свого роду спілкування, всяке ж спілкування зорганізовується заради будь-якого блага. Більше інших і до вищого з усіх благ прагне те спілкування, яке є найбільш важливим з усіх і охоплює собою всі інші спілкування. Це спілкування і називається державою або спілкуванням політичним. Отже, за Аристотелем, держава має забезпечити благо народу та можливість політичного спілкування. Поряд із питанням політичного спілкування постає питання

про суб'єкт цього спілкування. Хто є цим суб'єктом? Якщо під державою ми називаємо сукупність громадян, – зазначає філософ, – то громадянами ми вважаємо тих, хто бере участь в суді та в народних зборах. Для античного мислителя важливо зазначити, що не кожен із тих, хто проживав на конкретній території мав права громадянина. Саме за часів життя Аристотеля, зважаючи на фінансову необхідність держави, можна було купувати громадянство. Він вбачав у практиці видачі громадянства за певну плату великим соціальним злом. Держава потребувала фінансової допомоги, почали практикувати видачу громадянства за певну плату, але це було несумісним з поняттям Аристотеля служіння чеснотам. Він вважає, що ремісники не належать до громадян, як і взагалі будь-який інший прошарок населення, діяльність якого спрямована не на служіння чеснот. Але постає питання: «Що ж таке служіння чеснотам?» Грунтуючись на його ідеї, що потрібно турботу про військові справи вважати прекрасною, ми дійдемо до висновку, що служіння чеснотам, за Аристотелем, – це заняття політикою та війною.

Але ж досвід людства доводить, що усі верстви населення: і ті, хто захищають державу, і ті, хто працюють задля створення загального блага суспільства, – всі вони служать чеснотам, всі вони мають права на громадянство, оскільки створюють благоустрій країни. Щоб довести останнє твердження, нам треба уявити, що в одній державі немає жодного солдата, в іншій немає ні одного землероба чи ремісника. Звичайно, перша держава, ставши легкою здобиччю для сусідів, буде невдовзі завойована. Друга держава загине, тому що потреби воїнів не має кому задовольнити. Хтось може заперечити, що воїни нападуть на іншу державу і отримають усе необхідне. Військо, позбавлене налагодженої системи постійного постачання буде нездатним вести війну і в решті-решт згадуються на милість переможця.

Коли Аристотель казав, що владою має користуватись *більшість*, що саме він мав на увазі? За Аристотелем, громадянами мають бути воїни та чиновники, отже, виходить, що від загальної кількості населення в державі Аристотеля громадянами є дуже невеликий відсоток населення. Тоді такому цілком можливим є влада цієї *більшості*. І воїн і чиновник – це є люди, які перебувають на службі у державі і мають хоч владу над тими, хто в державі є пересічними громадянами. Бачимо, Аристотель говорить владу певного кола, аристократії.

Цікавим та важливим є зауваження Аристотеля про необхідність змішувати усі державні устрої. Він зазначає, що правильніше змішувати кілька видів, тому що той державний лад, який складається з багатьох видів, справді є найкращим.

Безумовно, робота Аристотеля «Політика» піднімає дуже багато інших питань. Ми зосередили свою увагу на питаннях державності. На нашу думку, сучасний розвиток суспільства, увесь досвід людства доводять безперечно нам, що ототожнювати державу з армією, а армію з державою – помилково. Ігнорувати внесок ремісників, землеробів та інших прошарків суспільства у загальний розвиток держави, нехтувати їх правами на користь воїнів чи політиків виглядає відвертим спотворенням сучасного розуміння сталого стабільного розвитку суспільства.

Список використаної літератури

1. Аристотель. Політика. URL: <https://muzruk.if.ua/info/citati/uk/aristotel-citati-z-knigi-politika/> (дата звернення 15.10.2021).

Стоєва Тетяна Іванівна

здобувач вищої освіти 1-го курсу

Левін Олег Леонідович

доцент кафедри соціально-гуманітарних

дисциплін, кандидат історичних наук, доцент

(Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ)

РОЛЬ БИТВІ ПІД ЖОВТИМИ ВОДАМИ У НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНІЙ ВІЙНІ (1648–1654 рр.)

Дана доповідь розкриває найважливіші етапи ідей відновлення української державності доби козаччини. Проаналізовано основні здобутки української державності в битві під Жовтими Водами. Значення битви для України та українського народу в добу козаччини.

Дана робота покладена на дослідження і визначення основних здобутків та втрат Жовтоводської битви, яка стала першою великою переможною битвою українців під проводом політика, полководця Богдана Хмельницького проти польських військ на початку Національно-визвольної війни.

У середині 17 століття розпочинається Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої. Очілював цю війну стає гетьман Богдан Хмельницький. Існувало декілька вагомих причин для початку Національно-визвольної війни. Однією з цих причин є соціально-економічна. Відбувається